

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะศึกษาและวิเคราะห์พิธีกรรมว่าคั้ง อันเป็นพิธีกรรมของชาวยุโรปในกลุ่มชาติพันธุ์เข้้า เพื่ออธิบายความหมายทางสัญลักษณ์ และแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ความสำคัญของพิธีกรรมต่อชาวเข้้า ทั้งนี้โดยกระบวนการ วิชาศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตโดยมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์สอบถาม

เข้้าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เรียกตนเองว่า "เมียน" มีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน โดยพื้นฐานสังคมจารีตประเพณี ความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติและ วิทยาศาสตร์บรรพบุรุษ มีอิทธิพลอย่างมากต่อแบบแผนพิธีกรรมดั้งเดิมของเข้้า ทว่า โดยที่มีความสัมพันธ์และติดต่อกับอารยธรรมจีนมาเป็นเวลานานทำให้เข้้าได้รับอิทธิพลทาง สังคมและวัฒนธรรมอย่างมากจากจีน ในประเทศไทย ชาวเข้้าเพิ่งเริ่มอพยพผ่าน ประเทศลาว เข้้ามาทางจังหวัดเชียงรายและน่าน เมื่อประมาณร้อยกว่าปีมานี้เอง แม้จะได้รับผลกระทบจากการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมของคนไทยพื้นราบ และการ แทรกแซงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองจากรัฐส่วนกลาง แต่ชาวเข้้าก็ยังคง รักษาประเพณีดั้งเดิมตลอดจนพิธีกรรมต่างๆอยู่ได้ในระดับหนึ่ง คั้ง เช่นพิธีกรรมว่าคั้ง อันมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน และชาวเข้้าถือว่า มีความศักดิ์สิทธิ์ และสำคัญ อย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชาวยุโรปเข้้าทุกคน เฉพาะผู้ที่ผ่านพิธีกรรมนี้เท่านั้น ที่สังคมเข้้าให้ความยอมรับ ว่าเป็นชายที่สมบูรณ์พร้อมไปด้วยความรู้ต่างๆ ในหลายประเทศที่ชาวเข้้าอาศัยอยู่ พิธีกรรมว่าคั้ง มิใช่พิธีที่จะได้พบเห็นทั่วไป เนื่องจากการประกอบพิธีนี้ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและใช้เวลาอย่างมาก ตลอดจนต้อง อาศัยผู้ประกอบพิธีกรรมที่มีความรู้สูงและ เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ในพิธีกรรมดังกล่าวนี้ ทว่า ในหมู่บ้านห้วยแม่ร้าง ในช่วงระยะเวลาปีสิบปีที่ผ่านมานี้ ผู้ศึกษาพบว่า การประกอบพิธีกรรมว่าคั้ง ตลอดจนจำนวนของชาวยุโรปเข้้าที่ผ่านพิธีกรรมดังกล่าวนี้ ความถี่และจำนวนค่อนข้างมากโดย เปรียบเทียบ

หมู่บ้านเข้าห้วยแม่รำباع อันเป็นเขตที่เข้าไปทำการศึกษา ได้รับการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งจากหน่วยงานของราชการไทย องค์กรพัฒนาเอกชนจากต่างประเทศ อันส่งผลให้ โครงสร้างทาง เศรษฐกิจพัฒนา เปลี่ยนแปลงไปจากแบบแผนวิธีการผลิตในจารีต เศรษฐกิจแบบดั้งเดิมของเข้า ในทางสังคม อิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภายในหมู่บ้านได้ส่งผลให้เกิดการจัดลำดับและการจำแนกแตกต่างทางสังคมที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ยิ่งกว่าที่เคยเป็นมา ในโครงสร้างทางสังคมแบบจารีตประเพณีของเข้าเดิม ที่เน้นการจัดระเบียบเชิงสายตระกูล ในทางการเมือง การรับรองฐานะการ เป็นหมู่บ้านของรัฐส่วนกลาง นำมาซึ่งการ เปลี่ยนแปลงในระบบ การปกครอง คลอจนโครงสร้างของผู้นำ จากการปกครองกันเองในระบบเครือญาติและผู้นำอาวุโส มาสู่ระบบการปกครองในมาตรฐานของรัฐไทย อันมีผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการฝ่ายบริหารฝ่ายต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ประสานและ เป็นตัวแทนของอำนาจจากสังคมภายนอกหมู่บ้าน การเปลี่ยนแปลงในแง่มุมต่างๆ ที่กล่าวมานี้ จากการศึกษาพบว่า เป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้ออำนวยให้แบบแผนการประกอบพิธีกรรมว่าคั้ง เฟื่องฟูอย่างยิ่งในห้วยแม่รำباع

แบบแผนพิธีกรรมว่าคั้ง อันมีลักษณะในเชิงพิธีกรรมและสัญลักษณ์ใกล้เคียงกับพิธีกรรมในลัทธิ เต๋าของวัฒนธรรมจีน เป็นกลไกสำคัญในเชิงพิธีกรรมที่ช่วยจัดเกลาและคอก เน้นความสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างสลับซับซ้อน เสมือนภาพจำลองโครงสร้างทางสังคมในบุคพาณิชนิยมและทุนนิยมประเพณีแบบจีน ในระดับหนึ่ง เราอาจกล่าวได้ว่า ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์เข้าในเขตภูมิภาคอื่น ๆ ถูกกระทบโดยผลแห่งการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจจากสังคมภายนอก ในระดับที่ไม่มากนัก พิธีกรรมว่าคั้ง ที่คอก เน้นความแตกต่างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง มักไม่ปรากฏบทบาทที่สำคัญชัดเจนเท่าใด ทว่าในสังคมที่ชาวเข้าต้อง เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับกระแสการ เปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจในแบบทุนนิยมนี้ พิธีกรรมว่าคั้งจะทวีความสำคัญยิ่งขึ้นอย่างชัดเจน

การศึกษาี้ นอกจากจะช่วยให้เห็นบทบาทของพิธีกว่าคั้ง ที่มีต่อชาวเข้าได้
รักเจอนยิ่งขึ้น ยังช่วยทำให้ เข้าใจถึงกลไกทางวัฒนธรรม เฉพาะอย่างยิ่ง ในด้าน
พิธีกรรมและความเรือ ที่คอบสนองค่อการ เปลี่ยนแปลงและการปรับคัวทาง เศรษฐกิจ
สังคม และการเมือง ของชาวเข้ากลุ่มหนึ่งในประเทศไทย อันมีลักษณะ เฉพาะ
แตกต่างอย่างเห็นได้รัก ทั้งในพิธีกรรมและโครงสร้างทางสังคม เมื่อ เปรียบ เทียบ
กับกลุ่มชาติพันธ์ เดียวกันในประ เทศจีนและลาว